

Κοινοβουλευτική Ομάδα

Λεωφ. Ηρακλείου 145, 14231 ΝΕΑ ΙΩΝΙΑ,
τηλ.: 2102592213, 2102592105, 2102592258, fax: 2102592097
e-mail: ko@vouli.kke.gr, <http://www.kke.gr>
Γραφεία Βουλής: 2103708168, 2103708169, fax: 2103707410

Προς το Προεδρείο της Βουλής

ΑΝΑΦΟΡΑ

Για τον κ. Υπουργό Υποδομών και Μεταφορών

Οι βουλευτές Σάκης Βαρδαλής, Γιάννης Δελής και Σταύρος Τάσος

Κατέθεσαν **ΑΝΑΦΟΡΑ** το υπόμνημα των ερευνητών του Ινστιτούτου Τεχνικής Σεισμολογίας και Αντισεισμικών κατασκευών που αφορά τη λειτουργία του ιδρύματος.

Αθήνα 20/9/2018

Οι καταθέτοντες βουλευτές

ΠΑΒ	246
27-9-18	

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΩΝ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΤΟΥ ΙΤΣΑΚ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Ινστιτούτο Τεχνικής Σεισμολογίας & Αντισεισμικών Κατασκευών (ΙΤΣΑΚ) [www.itsak.gr] ιδρύθηκε ως ΝΠΔΔ το 1979 στη Θεσσαλονίκη μετά τον καταστροφικό σεισμό της 20^{ης} Ιουνίου 1978. Με τον ιδρυτικό του νόμο (Ν.1349/1983) συστάθηκε ως ερευνητικό και τεχνολογικό ίδρυμα, με εποπτεύον Υπουργείο το τ. ΥΠΕΧΩΔΕ, θεωρήθηκε ως ισότιμο με τα υπόλοιπα ερευνητικά κέντρα της χώρας (Ν. 2919/2001) και απέκτησε Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ν.3044/2002). Έχει διεπιστημονικό χαρακτήρα και διαθέτει δέκα (10) υψηλού επιστημονικού επιπέδου ερευνητές (σεισμολόγους και πολιτικούς μηχανικούς με ειδίκευση στη γεωτεχνική μηχανική και στην επιστήμη/ τεχνολογία των κατασκευών) όλοι κάτοχοι σχετικού διδακτορικού διπλώματος. Αποτελεί το μοναδικό ερευνητικό κέντρο στον ελληνικό χώρο που δραστηριοποιείται σ' αυτό το σύνθετο και αναπτυξιακό αντικείμενο, έχοντας αφενός- παράξει αξιόλογο ερευνητικό έργο κυρίως εφαρμοσμένης έρευνας και αφετέρου εφαρμόσει τα παραγόμενα από την έρευνα αποτελέσματα προς όφελος του επιστημονικού και τεχνικού κόσμου στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς [<http://www.itsak.gr/uploads/files/Leaflet2017.pdf>].

ΣΥΝΤΟΜΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Συνοπτικά μέχρι σήμερα, το ερευνητικό και τεχνικό προσωπικό του ΙΤΣΑΚ:

- Έχει εκπονήσει δεκάδες ερευνητικά & τεχνολογικά έργα και έχει δημοσιεύσει εκατοντάδες πρωτότυπες επιστημονικές εργασίες σε διεθνή περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, με σημαντική αναγνώριση από τη διεθνή επιστημονική κοινότητα.
- Κατασκεύασε ιδιόκτητο κτίριο υψηλών προδιαγραφών στη Θεσσαλονίκη με ειδικό εργαστήριο αντισεισμικών πειραμάτων, πραγματοποιεί πειράματα σε μεγάλα έργα υποδομής (γέφυρες κλπ) και σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια.
- Συγκρότησε και διαμόρφωσε μία υψηλού επιπέδου πολυκλαδική ερευνητική ομάδα, εξειδικευμένη σε θέματα αντισεισμικής προστασίας και μείωσης των συνεπειών των σεισμών στο δομημένο περιβάλλον και στον άνθρωπο.
- Ανέπτυξε και λειτουργεί υποδειγματικά στην Επικράτεια δίκτυο 250 επιταχυνσιογράφων/σεισμογράφων 'ελευθέρου πεδίου', 6 ειδικά δίκτυα εντός γεωτρήσεων και 3 επί κτιρίων και έργων υποδομής. Η πλειοψηφία αυτών ελέγχεται κεντρικά από υπερσύγχρονο τεχνολογικά Υπολογιστικό Κέντρο που λειτουργεί στις ιδιόκτητες εγκαταστάσεις του στη Θεσσαλονίκη.
- Συνέβαλε μέσα από προγράμματα άμεσα εφαρμόσιμης σεισμολογικής γνώσης, στην εκπόνηση του Αντισεισμικού Κανονισμού και των επικαιροποιήσεων αυτού.
- Παράγει πρακτικώς εφαρμόσιμη γνώση και καινοτόμες υπηρεσίες για τη μείωση των συνεπειών των σεισμών, όπως ενδεικτικά:
 - η ολοκληρωμένη μελέτη αυτόματου και άμεσου εντοπισμού (near-real time) της πλειόσειστης περιοχής των ισχυρών σεισμών,
 - η ενεργή συμμετοχή σε αποτίμηση βλαβών και αποκατάσταση σεισμοπλήκτων περιοχών, ως τεχνικός σύμβουλος της Πολιτείας,
 - η εφαρμογή προγραμμάτων προσεισμικού ελέγχου και μείωσης τρωτότητας σε μεγάλους οικισμούς,
 - η διάθεση επιταχυνσιογραφημάτων τα οποία αξιοποιούνται από τους σχετικούς επιστήμονες της χώρας και διεθνώς,
 - ο σχεδιασμός και κατασκευή επιταχυνσιογράφου (σεισμογραφικού οργάνου) πο λύ χαμηλού κόστους [<http://www.seismobug.com/>].
- Συμμετέχει σε εθνικά και διεθνή ανταγωνιστικά προγράμματα εξοικονομώντας πόρους για παραπέρα ανάπτυξη της εφαρμοσμένης έρευνας για αποτελεσματική αντιμετώπιση του σεισμικού κινδύνου.
- Συμμετέχει σε μεταπτυχιακά προγράμματα σπουδών ΑΕΙ συμβάλλοντας στη σχετική εκπαίδευση και απασχόληση νέων γεωεπιστημόνων/μηχανικών και δημιουργεί κρίσιμη μάζα για εκπόνηση εφαρμοσμένης έρευνας.
- Αναπτύσσει δίκτυα συνεργασίας με διεθνή Ερευνητικά Κέντρα και Πανεπιστήμια της Ευρώπης, ΗΠΑ και άλλων χωρών για την παραγωγή εφαρμοσμένης γνώσης και βελτίωσης των Αντισεισμικών Κανονισμών.

Είναι προφανές ότι το ΙΤΣΑΚ ως μια «δυναμική» ερευνητική υποδομή με τον απαραίτητο εξοπλισμό, κτιριακές & εργαστηριακές εγκαταστάσεις υψηλών προδιαγραφών και επιστημονικό προσωπικό υψηλού

επιπέδου μπορεί να συμβάλει διαχρονικά στη μείωση της σεισμικής διακινδύνευσης και να διαδραματίσει στον τομέα αυτόν ουσιαστικό ρόλο στη χώρα και διεθνώς. Το 2011 ολοκλήρωσε την εσωτερική του αξιολόγηση ως ερευνητικό κέντρο για την περίοδο 2005-2010 η οποία υποβλήθηκε στο αρμόδιο Υπουργείο για την προβλεπόμενη εξωτερική αξιολόγηση, η οποία όμως ακόμη δεν έχει πραγματοποιηθεί.

Παρόλα αυτά, στις 22/8/2011 το ΙΤΣΑΚ καταργήθηκε ως αυτοτελές Νομικό Πρόσωπο και συγχωνεύτηκε στον ΟΑΣΠ χάνοντας την αυτοτελή νομική του προσωπικότητα, πλην όμως διατηρώντας την ερευνητική του οντότητα και τις ερευνητικές του αρμοδιότητες, τις οποίες έκτοτε ασκεί στο πλαίσιο του ΟΑΣΠ από τις εγκαταστάσεις του στη Θεσσαλονίκη. Δυστυχώς, η συγχώνευση αυτή αποφασίστηκε εν θερμώ, παρά τις αγωνιώδεις για την αποτυχία του εγχειρήματος προειδοποιήσεις των εργαζομένων του ΙΤΣΑΚ και χωρίς να προηγηθεί μελέτη βιωσιμότητας, με αποτέλεσμα το Ινστιτούτο να ενσωματωθεί σε έναν ανομοιογενή στην πραγματικότητα φορέα, δεδομένου ότι ο ΟΑΣΠ, πριν την συγχώνευση του ΙΤΣΑΚ σε αυτόν, δεν διέθετε αρμοδιότητες ερευνητικού χαρακτήρα. Η συγχώνευση αυτή δημιούργησε και δημιουργεί σοβαρά εμπόδια στη λειτουργία του ΙΤΣΑΚ ως ερευνητικού κέντρου όπως μεταξύ άλλων, έλλειψη αξιολόγησης, μη δυνατότητα πρόσληψης νέων και εξέλιξης των υπηρετούντων ερευνητών λόγω κενού θεσμικού πλαισίου, σταδιακός αποκλεισμός από ανταγωνιστικές ερευνητικές δράσεις κ.α.

Παρά τις άοκνες και δυναμικές προσπάθειες του ερευνητικού και λοιπού προσωπικού του ΙΤΣΑΚ για τη διατήρηση της αποστολής του σε ανταγωνιστικό επίπεδο, τα προαναφερόμενα εμπόδια οδηγούν νομοτελειακά στη συρρίκνωση του [http://www.itsak.gr/uploads/files/Activities_Report_2011-2016.pdf]. Είναι προφανές ότι η λήψη θεσμικών μέτρων αλλοίωσης του ερευνητικού χαρακτήρα του ΙΤΣΑΚ, με αποκλεισμό του από δημιουργικές ερευνητικές συνθήκες για την αποτελεσματική αντιμετώπιση της σεισμικής διακινδύνευσης, έχει ως ορατό αποτέλεσμα το σταδιακό αποκλεισμό του από τον ερευνητικό ιστό τόσο σε εθνικό όσο και διεθνές επίπεδο καθώς και από χρηματοδοτήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης μέσω ανταγωνιστικών ερευνητικών προγραμμάτων και δράσεων. Οι τελευταίες σχετίζονται άμεσα και με τη βιωσιμότητα των υποδομών του ΙΤΣΑΚ, για τις οποίες η Πολιτεία επένδυσε σημαντικούς πόρους τα τελευταία ~35 χρόνια.

ΠΡΟΤΑΣΗ

- Να γίνει η θεσμική επανεργοποίηση του ΙΤΣΑΚ με την ένταξή του στο νόμο πλαίσιο για την έρευνα και τεχνολογία (ν.4310/2014 όπως ισχύει) ούτως ώστε να εναρμονιστεί η οργάνωση και λειτουργία του στις παρούσες γενικές ρυθμίσεις για την επιστημονική έρευνα της χώρας μας, με ισχυρή και ασφαλή νομική βάση. Ανάλογες ρυθμίσεις έχουν ήδη γίνει για άλλα εκτός ΓΓΕΤ ερευνητικά Ινστιτούτα (όπως μεταξύ άλλων ΕΛΓΟ-ΔΗΜΗΤΡΑ).
- Να δοθεί μία άμεση λύση στην ατελέσφορη κατάσταση που δημιουργήθηκε με τη συγχώνευση του ΙΤΣΑΚ στον ΟΑΣΠ το 2011, και μάλιστα χωρίς καμία επιπλέον οικονομική επιβάρυνση της Πολιτείας. Μόνο με την επαναλειτουργία του ΙΤΣΑΚ με έδρα τη Θεσσαλονίκη και κοινό βηματισμό του ως προς το θεσμικό πλαίσιο με τα υπόλοιπα ερευνητικά κέντρα, μπορούν να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν στο ακέραιο, το ερευνητικό δυναμικό και η σημαντική υλικοτεχνική υποδομή του, προς όφελος του ερευνητικού ιστού και της αντισεισμικής πολιτικής της χώρας.

Θεσσαλονίκη, 25/3/2018

Μόνιμο Ερευνητικό Προσωπικό του ΙΤΣΑΚ, Μονάδα Έρευνας του ΟΑΣΠ